

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,

присвячена 150-річчю

з дня народження

В. В. ВОРОНІНА

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ

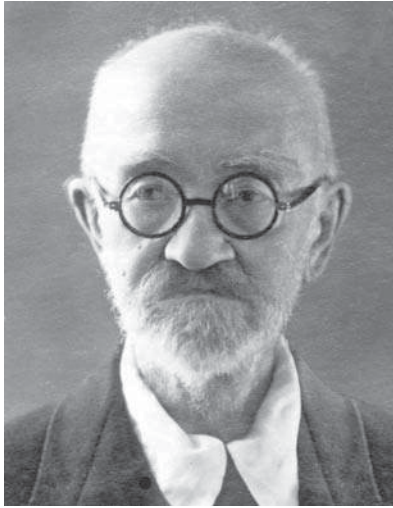
(для студентів та молодих вчених)

9–10 квітня 2020 року

Тези доповідей

ОДЕСЬКИЙ
МЕДУНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 150-річчю з дня народження
В. В. ВОРОНІНА

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ

(для студентів та молодих вчених)

9–10 квітня 2020 року

Тези доповідей

ОДЕСЬКИЙ
МЕДУНІВЕРСИТЕТ

серйозну небезпеку для здоров'я людей при потраплянні їх у воду, що використовується для питних, господарсько-побутових та рекреаційних цілей.

Мета роботи. Вивчити поширеність вірусних збудників інфекційних захворювань з фекально-оральним механізмом передачі у водних об'єктах Миколаївської та Одеської областей.

Матеріали та методи. Вивчали звіти про результати санітарно-вірусологічних досліджень об'єктів довкілля (форма 1.6) ДУ «Лабораторний центр МОЗ України у Одеській області» за період 2010–2018 рр., ДУ «Лабораторний центр МОЗ України» за період 2016–2018 рр. Форми статистичної звітності щодо захворюваності: Ne 1 (місячна), 2 (річна) за період 2010–2018 рр.

Методи: епідеміологічний, описово-аналітичний, статистичний.

Результати досліджень та їх обговорення. У питній воді, яка подається населенню Миколаївської області через водогінну мережу, антиген вірусу гепатиту А (Аг-ВГА) у період 2016–2018 рр. виявлявся у $(5,33 \pm 0,78)$ % проб. У зразках питної води, взятих з водних об'єктів Одеської області, Аг-ВГА та антиген ротавірусу (Аг-РВ) виявлялись рідше $(1,03 \pm 0,35)$ % та $(1,16 \pm 0,55)$ % відповідно, частіше у господарсько-побутових стічних водах — у $(4,31 \pm 1,09)$ % та $(3,04 \pm 1,00)$ % проб відповідно, та воді відкритих водоймищ (у $(2,09 \pm 0,84)$ та $(3,50 \pm 1,09)$ %). У 2011–2014 та 2017 рр. патогени одночасно виявляли практично в усіх водних об'єктах Одеської області, що вказує на циклічність епідемічного процесу гепатиту А (ГА) та ротавірусної інфекції (ГРВІ) з характерними 3–4-річними циклами підйому на вказаній території.

Результати аналізу вказують на те, що присутність вірусних збудників у водних об'єктах довкілля відіграють значну роль у підтримці інтенсивності епідемічного процесу ГА та РВІ на територіях, що вивчалися.

Висновки. Вживання неперевареної питної води може становити небезпеку для населення Миколаївської та Одеської областей. Результати аналізу питної води в Одеській області свідчать про більш ефективні заходи щодо водопідготовки. Високий рівень контамінації антигенами ВГА та РВ стічних господарсько-побутових вод вказує на прихований перебіг епідемічного процесу цих захворювань серед населення Одеської області.

ЕПІДЕМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛЕПТОСПІРОЗУ НА ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНУ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я

Мельник О. А.

Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна

Актуальність. В Україні епідемічна ситуація з лептоспірозу є нестійкою, спостерігається активізація природних та антропологічних вогнищ.

Мета. Вивчити епідемічний потенціал лептоспірозу в регіоні Північно-західного Причорномор'я (Миколаївська, Одеська та Херсонська області).

Матеріали та методи. Проведено аналіз галузевої звітності за 2013–2018 рр. (ф-40), відповідних аналітично-інформаційних матеріалів ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», даних наукової літератури.

Результати. На території регіону Північно-західного Причорномор'я (ПЗП) склалися сприятливі умови для формування осередків лептоспірозу: розростання гідато- та гідрофільної рослинності у заплавах річок; значне замулення їхніх русел; підвищення середньої температури повітря в літні місяці на 2,5–3,0 °С, нейтральне та лужне рН середовища ґрунту. У 2017–2018 рр. у регіоні ПЗП було виявлено 172 хворих, захворюваність становила 2,36 на 100 тис., що вірогідно нижче, ніж середня по Україні — 0,71. Джерелом збудника у 72,28 % були гризуни, проте у 26,00 % його виявити не вдалось. Передача збудника відбувалась водним шляхом у 57,50 % та у 25,61 % — контактним. Основним місцем зараження були водойми (52,41) % та населені пункти — (38,68) %.

Смертність становила 0,12 %, летальність — 5,09 %.

Інфікованість сільськогосподарських тварин збудниками лептоспірозу у 2013–2016 рр. становила: у великої рогатої худоби (ВРХ) — від 0,66 до 5,0 %; у свиней — від 1,44 до 6,0 %; ВРХ було уражено 6, а свиней — 7 серогрупами летоспір. Антитіла до лептоспір були виявлені у 23,30 % досліджених екзантропних тварини регіону. Високі рівні серопозитивності (від 50,00 до 100 % обстежених) були виявлені у Лисиці звичайної — 83,33 %, Щура водяного — 75,00 %, Миші польової — 58,33 %, Ондатри — 58,06 %. Середні рівні (20,00–49,00 %) були характерні для Дикого кабана, Щура сірого, Полівки звичайної, Миші хатньої. У 2018 р. на лептоспіроз було досліджено 1128 дрібних ссавців та виявлено 90 (7,98 %) позитивних, що відповідає середньому по Україні — 7,85 %.

Етноструктура лептоспірозу серед населення регіону GPUS у 2016–2017 рр. була представлена: *L. icterohaemorrhagiae* — 14,29 %, *L. canicola* — 5,49 %, *L. grippityphosa* — 10,99 %, *L. hebdomadis* — 14,84 %, *L. pomona* — 6,59 %, *L. tarassovi* — 6,59 %, інші серогрупи — 41,21 %. Із водних об'єктів виділяли: *L. grippityphosa* — 16,25 %, *L. hebdomadis* — 15,55 %, *L. icterohaemorrhagiae* — 10,60 %, *L. pomona* — 9,54 %, *L. tarassovi* — 6,71 %, *L. canicola* — 4,24 %, інші серогрупи — 37,10 %.

Висновок. На території Північно-західного Причорномор'я встановлено високий епідеміологічний потенціал лептоспірозу, що проявляється широким розмаїттям серогруп збудників, досить поширених серед гризунів, від яких найчастіше трапляється інфікування людей. Близько 6,0 % сільськогосподарських тварин та 8,0 % дрібних і середніх ссавців мають ознаки інфікування лептоспірами різних серогруп.

ЕПІДЕМІЧНИЙ ПРОЦЕС ІЕРСИНІОЗУ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ПІВДЕННІЙ ЧАСТИНІ У СУЧАСНИЙ ПЕРІОД

Степаненко М. П.

*Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна*

Мета. Вивчення проявів сучасного епідемічного процесу ієрсиніозу на території України та в окремо взятих областях південної частини (Миколаївській, Одеській та Херсонській).

Матеріали та методи. Статистичні звіти (№1, №2) ДУ «Лабораторний центр МОЗ України у Миколаївській області», ДУ «Лабораторний центр МОЗ України у Одеській області», ДУ «Лабораторний центр МОЗ України у Херсонській області», дані про захворюваність в Україні за 2010–2018 рр (офіційний сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України).

Методи: описово-аналітичний, епідеміологічного аналізу, статистичний

Результати дослідження. За період 2010–2018 рр. в Україні було виявлено 856 випадків захворювань на ієрсиніоз, тимчасом як у трьох південних областях — 131 (Миколаївська — 76, Одеська — 29, Херсонська — 26). Питома вага ієрсиніозу у сумі ГКІ в країні становила 0,08 %. Середня захворюваність серед населення країни становила $0,22 \pm 0,20$, а серед населення регіону — $0,31 \pm 0,04$ на 100 тис. При порівняльному аналізі захворюваності на ієрсиніоз серед населення, що мешкає на території трьох вказаних областей, встановлено її спорадичний характер.

Підйоми зареєстровані серед населення Миколаївської області у 2010–2012–2015 та 2018 рр., в Одеській — у 2010–2011 та 2016 рр., у Херсонській — у 2014–2016 рр. У порівнянні з іншими областями регіону, у Миколаївській рівень захворюваності був найвищим та коливався від 0,26 у 2014 р. до 1,22 у 2018 р. і в середньому становив 0,724009 на 100 тис. населення та був вірогідно вищим, ніж у Одеській та Херсонській областях ($1-6,61\%$; $p < 0,001$ та $-2,88$; $p < 0,02$). На території Миколаївської області встановлено зимову сезонність захворюваності на ієрсиніоз. Випадки захворювання найчастіше виявляли у грудні, січні та лютому, що пов'язано зі вживанням контамінованих овочів, які зберігаються в овочесховищах, де через гризунів може відбуватися їхня контамінація збудником. На території Одеської області захворювання реєстрували переважно у січні та у червні — недостатньо термічно оброблене контаміноване м'ясо з холодильників, на поверхні якого досить довго зберігається збудник. На території Херсонської області захворювання реєстрували з вересня по грудень, зважаючи на те, що це аграрна частина регіону, більшість сільськогосподарських робіт виконується з вересня до листопада, люди частіше контактують з гризунами у сільській місцевості, що спричиняє появу випадків захворювань.

Захворювання на ієрсиніоз серед населення України постійно реєстрували протягом року без певних сезонних підйомів. Відзначено тенденцію

до зимово-весняного характеру сезонності — з грудня до березня.

На території країни та окремих областей півдня України сезонність захворюваності на ієрсиніоз мала свої характерні ознаки.

Висновки. Для епідемічного процесу ієрсиніозної інфекції в Україні характерний повільний перебіг без значних епідемічних ускладнень. На півдні України його інтенсивність у 1,5 рази перевищує таку по країні. Захворюваність має спорадичний характер, з незначним впливом сезонних факторів у осінньо-зимовий період. Ієрсинії як збудник ГКІ відіграють незначну етіологічну роль як серед населення України, так і усіх південних областей.

АДЕНОВІРУСНА ІНФЕКЦІЯ ЯК ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ

Гриценко К. С.

*Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна*

Актуальність. Аденовірусна інфекція (Адв) — гостра інфекційна патологія, спричинена аденовірусами. Аденовіруси людини є одноланцюговими ДНК-вмісними вірусами родини *Adenoviridae*; відомо, що сім видів (А–G) і більше ніж 60 генотипів викликають інфекцію у людини.

Мета. Проаналізувати епідеміологічне значення аденовірусної інфекції, яка спричинена типами Adv40 та Adv41.

Матеріали та методи. Описово-аналітичний метод даних періодичної наукової літератури з інформаційних ресурсів PubMed.

Результати. Вивчення Адв представляє значний науковий інтерес та привертає увагу багатьох дослідників у зв'язку з різноманітним захворюванням, які вона здатна викликати. Аденовірусна інфекція, окрім гострих кишкових інфекцій (ГКІ), може спричинити гострі респіраторні інфекції, кон'юнктивіт, геморагічний цистит, гепатит, панкреатит, нефрит, енцефаліт. У 90-х роках минулого століття американськими вченими була розроблена вакцина для профілактики Адв, яку застосовували у військовослужбовців, що дуже часто хворіли та були сприятливою для клінічного випробування групою. Проте вже через рік у значній частині з них почали з'являтися прояви онкологічних захворювань верхніх дихальних шляхів, що вченими було розцінено як небажаний ефект від прийнятого вакцинного препарату. На думку дослідників, це пов'язано з високими онкогенними властивостями ДНК-вмісних вірусів. Деякі типи Адв (12, 18, 31) володіють онкогенними властивостями. Здатність аденовірусів людини викликати розвиток злоякісних пухлин (сарком) у новонароджених сирійських хом'яків, заражених підшкірно масивною дозою активного вірусу, вперше виявлена у серотипу 12. Онкогенні властивості підтверджені у семи інших типів Адв людини, а також у шести типів від мавп і одного від птахів.